

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “ทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรมการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา” ด้วยระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research Methodology) โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 วิธีมาประกอบกัน คือ เทคนิคการฉายความคิด (Projective Technique) และ การสัมภาษณ์กลุ่ม (Focus Group Interview) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาที่เคยมีประสบการณ์การทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน และไม่เคยมีประสบการณ์ในการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันจำนวน 4 กลุ่ม ซึ่งในการวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษา
2. เพื่อศึกษาการรับรู้ของนักเรียนระดับอาชีวศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน
3. เพื่อศึกษาทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรมการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษา
4. เพื่อศึกษาแนวโน้มพฤติกรรมของนักเรียนที่จะก่อเหตุการณ์ทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน ของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษา
5. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันของนักเรียนนักศึกษาระดับอาชีวศึกษา เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน

สรุปผลการศึกษา

ผลการวิจัยที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษา ผู้วิจัยจะนำเสนอข้อมูลแบบพรรณนา โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น หัวข้อตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

พฤติกรรมทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา

ตารางที่ 5.1

แสดงสรุปผลพฤติกรรมทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน
ของนักเรียนนักศึกษาระดับอาชีวศึกษา

รูปแบบ	พฤติกรรมทะเลาะวิวาท
1. รูปแบบพฤติกรรมทะเลาะวิวาท	
1.1 รูปแบบการทะเลาะวิวาท	- การทะเลาะวิวาทที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญ เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นประจำและสามารถเกิดขึ้นได้ทุกเมื่อ และทุกสถานที่ เช่น อาจเกิดขึ้นขณะเดินทางมาโรงเรียน เดินทางกลับจากโรงเรียน หรือระหว่างโดยสารรถประจำทางมาโรงเรียนสถานที่เกิดเหตุได้แก่ที่สาธารณะทั่วไป บนรถโดยสารประจำทาง การทะเลาะวิวาทที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญมีระดับความรุนแรงที่มากน้อยแตกต่างกันออกไป - การทะเลาะวิวาทที่เกิดขึ้นแบบตั้งใจหรือจงใจ เป็นเหตุการณ์ที่มักเกิดขึ้นไม่บ่อย มักเกิดเฉพาะวันพิเศษ เช่น วันสถาปนาวันไหว้ครู หรือวันที่มีการจัดกิจกรรมกีฬาสี ซึ่งจะทำให้ให้นักเรียน นักศึกษารู้สึกดีคะนองเป็นพิเศษ การก่อเหตุทะเลาะวิวาทแบบตั้งใจ นักเรียนนักศึกษาจะมีการเตรียมจำนวนคน เตรียมอาวุธเตรียมหาสถานที่ซ่อนอาวุธ และ เตรียมเส้นทางหลบหนีไว้ก่อนล่วงหน้า การก่อเหตุทะเลาะวิวาทในวันสถาปนานั้นกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

รูปแบบ	พฤติกรรมการทะเลาะวิวาท
	ให้เหตุผลว่าเพื่อสร้างกระแส ให้สถาบันอื่น ๆ รู้จักสถาบันของตน นอกจากวันสถาปนาของสถาบันตนเองแล้วที่นักเรียนนักศึกษา ก่อเหตุทะเลาะวิวาท ยังพบว่าวันสถาปนาของโรงเรียนอื่นหรือสถาบันอื่นก็มักเกิดเหตุทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันเช่นเดียวกัน
1.2 การจัดหาอาวุธ และสถานที่เก็บอาวุธ	- การจัดหาอาวุธ นักเรียนนักศึกษามักมีการเตรียมอาวุธไว้เพื่อ ก่อเหตุ ถ้าเป็นเหตุการณ์ทะเลาะวิวาทที่เกิดขึ้นแบบไม่ตั้งใจอาวุธที่ใช้จะเป็นสิ่งของที่หาได้จากบริเวณใกล้เคียง ถ้าเป็นการทะเลาะ วิวาทที่เกิดขึ้นแบบตั้งใจจะมีการเตรียมความพร้อมโดยจะมีคน จัดหาอาวุธ เพื่อเตรียมให้เพียงพอกับจำนวนผู้เข้าร่วมก่อเหตุ หรืออาจหาให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยกลุ่มตัวอย่างให้ เหตุผลว่าถ้ามีอาวุธมากกว่าจะทำให้พวกเขารู้สึกอุ่นใจมากกว่า อาวุธที่ใช้ได้แก่ มีด ปืน ระเบิด - สถานที่เก็บอาวุธ การก่อเหตุที่มีการเตรียมการไว้ก่อนล่วงหน้า นักเรียนนักศึกษาจะมีการเตรียมอาวุธ และอุปกรณ์ที่ใช้ใน การก่อเหตุ โดยจะรู้ว่าบริเวณใดที่จะมีการก่อเหตุทะเลาะวิวาท และจะมีการจัดหาแหล่งที่เก็บซ่อนอาวุธเพื่อเตรียมพร้อมใช้ทันที เมื่อเกิดเหตุขึ้น สถานที่เก็บอาวุธมีหลายแห่งด้วยกัน นักเรียน นักศึกษาจะรู้กันว่าบริเวณใดจะเป็นจุดก่อเหตุ ดังนั้นพวกเขาจะมี การเตรียมอาวุธไว้บริเวณใกล้เคียงนั้น
1.3 การรวมกลุ่ม	นักเรียนนักศึกษาจะมีการรวมกลุ่มกันทั้งตอนมาโรงเรียน และ กลับบ้านโดยกลุ่มตัวอย่างให้เหตุผลว่าสาเหตุที่รวมกลุ่มกันกลับ เพราะรู้สึกปลอดภัยและอุ่นใจนักเรียนนักศึกษาที่บริเวณบ้าน ใกล้เคียงกันก็จะรวมกลุ่มกันโดยนักเรียนนักศึกษาจะเรียกว่า “สาย” โดยตั้งชื่อสายตามบริเวณที่อยู่หรือลักษณะการเดินทางกลับ แต่ละสายจะมีสมาชิกมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับสมาชิกที่เดินทางกลับ บ้านของสายนั้น ๆ ซึ่งมีตั้งแต่ 10-50 คน

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

รูปแบบ	พฤติกรรมกทะเลาะวิวาท
	แต่ละสายจะมีผู้ดูแลสมาชิกภายในสายโดยเรียกว่า “ประธานสาย” ซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับจากกลุ่มว่าเป็นผู้ที่สามารถดูแลสมาชิกภายในสายหรือในกลุ่มได้และมีรองประธานสาย 2 คน ผู้ที่จะเป็นประธานสายจะต้องได้รับความเห็นชอบจากสมาชิกภายในกลุ่ม ไม่จำเป็นต้องเป็นรุ่นพี่ ส่วนใหญ่มักจะเป็น ปวช. 2 หรือ ปวช. 3 และมีการคัดเลือกกันทุก ๆ ปี คุณสมบัติของผู้ที่จะเป็นประธานสายคือ เป็นคนที่ใจถึง กล้าเปิดก่อนเมื่อเกิดเหตุทะเลาะวิวาท และไม่ทิ้งเพื่อนหรือสมาชิกภายในสายเมื่อเกิดเหตุ ส่วนรองประธานสายจะเป็นคนที่ใจกล้า และมีความสามารถรองลงมาจากประธานสาย
1.4 การเอาตัวรอด	นักเรียนนักศึกษามีการศึกษาเส้นทางหลบหนีหลังจากก่อเหตุทะเลาะวิวาทแล้วไว้ล่วงหน้า รวมทั้งมีการเตรียมยานพาหนะสำหรับหลบหนีหลังก่อเหตุ ถ้ามีการวางแผนว่าจะก่อเหตุทะเลาะวิวาท นักเรียนนักศึกษาจะมีการส่งคนไปดูสถานที่ก่อนว่ามีเจ้าหน้าที่ตำรวจอยู่บริเวณนั้นหรือไม่ ใช้เวลาในการก่อเหตุไม่มากเพื่อป้องกันการถูกจับกุม มักจะก่อเหตุทะเลาะวิวาทบริเวณที่สาธารณะหรือแหล่งชุมชนที่มีผู้คนจำนวนมากเพื่ออาศัยหลบหนีหลังก่อเหตุ
2. วันและเวลาที่ก่อเหตุทะเลาะวิวาท	การก่อเหตุทะเลาะวิวาทนั้นเกิดขึ้นได้ทุกวันและทุกเวลาที่พบกัน โดยส่วนมากจะเป็นช่วงเช้าขณะที่เดินทางมาโรงเรียน และช่วงเย็นซึ่งเป็นเวลาที่นักเรียนนักศึกษาเลิกเรียนและเดินทางกลับบ้าน ถ้าเป็นวันพิเศษต่าง ๆ ได้แก่วันสถาปนา ทั้งวันสถาปนาของสถาบันตนเอง และวันสถาปนาของสถาบันคู่กรณี วันไหว้ครู หรือวันกีฬาสี นักเรียนนักศึกษามักจะรู้สึกมีความคึกคักเป็นพิเศษและมีการนัดหมายกันไว้ก่อนล่วงหน้า

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

รูปแบบ	พฤติกรรมก่อกวนทะเลาะวิวาท
3. สถานที่ก่อกวนทะเลาะวิวาท	สถานที่ก่อกวนทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันมีอยู่หลายบริเวณสามารถเกิดได้ทุกที่ที่นักเรียนต่างสถาบันมาพบกัน บริเวณที่มักเกิดเหตุการณ์ทะเลาะวิวาทสามารถแยกได้ดังนี้ - ป้ายรถประจำทาง - บนรถโดยสารประจำทาง - หน้าโรงเรียน - สถานที่สาธารณะทั่วไป
4. สาเหตุของการทะเลาะวิวาท	
4.1 สถาบันการศึกษา	ความแตกต่างของสถาบันการศึกษาเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้แก่นักเรียน นักศึกษา ก่อกวนทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน เนื่องจากนักเรียน นักศึกษาอยู่ในช่วงวัยรุ่นซึ่งมักจะยึดติดกับสถาบัน พวกเขาจะรู้สึก รักและผูกพันกับสถาบันการศึกษาของตนเอง นักเรียนนักศึกษา จะรู้สึกภาคภูมิใจกับสถาบันที่ตนศึกษาอยู่ และต้องการแสดงให้ สถาบันการศึกษาอื่นได้รับรู้ว่าสถาบันตนเองเหนือกว่ามากกว่า สถาบันอื่น
4.2 การรักษาศักดิ์ศรี	นักเรียนนักศึกษารู้สึกหวงแหน และยอมไม่ได้ที่ใครจะมาต่อว่า ดูถูก หรือเหยียดหยามสถาบันการศึกษาของตน นักเรียนนักศึกษาจะรู้สึก รัก ผูกพัน และหวงแหนสถาบันการศึกษาแล้วนักเรียนนักศึกษายัง รู้สึกรักและผูกพันกับกลุ่มเพื่อนมาก พวกเขาจะรู้สึกยอมไม่ได้ถ้า เพื่อน รุ่นน้องถูกสถาบันคู่อริทำร้าย พวกเขาจะไม่ยอมและมักจะไป เอาคืนจนเป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน ด้วย
4.3 การล้างแค้นการ เอาคืน	เมื่อนักเรียนนักศึกษา กลุ่มเพื่อน รุ่นน้องถูกทำร้ายร่างกายจาก นักเรียนนักศึกษาต่างสถาบันพวกเขาจะรู้สึกยอมไม่ได้จะต้องไปล้าง แค้นการล้างแค้นหรือการเอาคืนนักเรียนนักศึกษามักมีการวางแผน

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

รูปแบบ	พฤติกรรมการทะเลาะวิวาท
	หรือเตรียมการก่อเหตุทะเลาะวิวาทไว้ล่วงหน้าระดับความรุนแรงมักอยู่ในระดับมาก
4.4 การต้องการการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน	เพื่อนมีบทบาทสำคัญกับนักเรียนนักศึกษาอย่างมาก มักขอคบเพื่อเป็นกลุ่มเพื่อสร้างความมั่นใจ รักพวกพ้องต้องการได้รับการยอมรับจากกลุ่มจึงเข้าร่วมการก่อเหตุทะเลาะวิวาทด้วย โดยนักเรียนให้เหตุผลว่าถ้าไม่เข้าร่วมก็จะรู้สึกว่าตนเองขายหน้า ขี้ขลาด และไม่แน่วจริง
4.5 ภัยและอารมณ์	นักเรียนนักศึกษาระดับอาชีวศึกษาอยู่ในช่วงวัยรุ่นซึ่งเป็นวัยแห่งการเปลี่ยนแปลงพร้อมกันหลายด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ ความคิด ต้องการอิสระ อีกทั้งยังเป็นวัยที่มีความคิดอ่านที่รวดเร็ว ขาดความรอบคอบ และเป็นวัยที่มีอารมณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ง่าย รุนแรง อ่อนไหว บางครั้งแค้นองหน้ากัน ก็จะรู้สึกไม่ชอบหน้ากัน ไม่พอใจ หรือหมั่นไส้และทำให้เป็นต้นเหตุของการทะเลาะวิวาท และเป็นวัยที่ต้องการเรียกร้องความสนใจอีกด้วย
4.6 ประเพณีที่สืบทอดจากรุ่นพี่สู่รุ่นน้อง	การสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่น สืบทอดผ่านทาง การรับน้อง เมื่อมีนักเรียนระดับ ปวช. 1 เข้ามารุ่นพี่จะมีการจัดกิจกรรมรับน้องซึ่งอาจพา รุ่นน้องไปจัดกิจกรรมนอกสถานที่และปลูกฝังความเป็นเด็กเทคนิคให้กับรุ่นน้องรวมถึงถ่ายทอดความคิดเกี่ยวกับการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันลงไปด้วยหากรุ่นน้องไม่ทำตามอาจมีการลงโทษรุ่นน้องด้วยวิธีต่าง ๆ
4.7 การแต่งกายและการแข่งยิงตราสัญลักษณ์	การแต่งกายที่แตกต่างกันและการแข่งยิงตราสัญลักษณ์ของแต่ละสถาบันเป็นอีกปัจจัยหนึ่งของการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันเนื่องจากนักเรียนนักศึกษาระดับอาชีวศึกษาเป็นวัยที่ยึดติดและรักในความเป็นสถาบัน นักเรียนนักศึกษาจะรู้สึกภาคภูมิใจกับสถาบันที่ตนเองศึกษาอยู่ สังเกตได้จากการที่นักเรียนนักศึกษามักมีตรา หรือสัญลักษณ์ของโรงเรียนตามเครื่องแต่งกาย เช่น เสื้อซอป หวีเข็มขัด และยังมีเครื่องประดับที่เป็นตราสัญลักษณ์ของโรงเรียน เช่น แหวน จี้

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

รูปแบบ	พฤติกรรมการทะเลาะวิวาท
	เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เป็นเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ที่แสดงให้เห็นความเป็นเด็กเทคนิคและความเป็นสถาบันของกลุ่มนักเรียนนักศึกษา และกลุ่มนักเรียนนักศึกษาจะรู้สึกรักและหวงแหนสิ่งที่แสดงถึงความเป็นสถาบันของพวกเขา และจะรู้สึกโกรธแค้นและยอมไม่ได้หากถูกนักเรียนสถาบันคู่อริมาแย่งชิงตราสัญลักษณ์ของตนเองไป
4.8 การมีนินมา	การดื่มสุราก็ทำให้นักเรียนนักศึกษาขาดสติสัมปชัญญะ ขาดสติยังคิดและทำให้เกิดความรู้สึกคึกคะนองมากเป็นพิเศษ เมื่อถูกชักจูงหรือยั่วจากกลุ่มเพื่อนเพื่อให้เข้าร่วมก่อเหตุทะเลาะวิวาทก็จะเข้าร่วมก่อเหตุโดยไม่ทันได้คิดหรือขังใจ
4.9 การเลียนแบบพฤติกรรมจากสื่อเพื่อสร้างอัตลักษณ์แห่งตน	นักเรียนนักศึกษาระดับอาชีวศึกษาอยู่ในช่วงวัยรุ่นซึ่งเป็นวัยแห่งการปรับตัวและการสร้างอัตลักษณ์แห่งตน นักเรียนนักศึกษามักหาต้นแบบที่ตนเองรู้สึกชื่นชม หรือประทับใจเพื่อเลียนแบบพฤติกรรมการแสดงออก การแต่งกาย ท่าทาง การพูด เพื่อสร้างอัตลักษณ์แห่งตน ส่วนใหญ่นักเรียนนักศึกษามักเลียนแบบพฤติกรรมของบุคคลจากสื่อมวลชน โดยเฉพาะจากภาพยนตร์
5. ระดับความรุนแรงของการทะเลาะวิวาท	
5.1 ระดับเล็กน้อย	การทะเลาะวิวาทที่มีระดับความรุนแรงเล็กน้อยมีการกระทบกระทั่งเพียงเล็กน้อย เช่น แคะฟกซ้ำ ถลอก เท่านั้น
5.2 ระดับกลาง	เกิดได้ทั้งจากการทะเลาะวิวาทที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญ และการทะเลาะวิวาทที่เกิดขึ้นแบบจงใจหรือตั้งใจทั้งจากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่าย ระดับความบาดเจ็บอาจมีผู้ได้รับอันตรายจากการก่อเหตุถึงขั้นเลือดออก หรือบางกรณีต้องเข้ารับการรักษาตัวในโรงพยาบาล
5.3 ระดับมาก	เกิดจากการทะเลาะวิวาทที่จงใจหรือตั้งใจจะให้เกิดขึ้นมักจะเกิดขึ้นในวันพิเศษต่าง ๆ เช่น วันสถาปนา วันไหว้ครู เป็นต้นวันเหล่านี้

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

รูปแบบ	พฤติกรรมการทะเลาะวิวาท
	นักเรียนนักศึกษาต้องการสร้างกระแส และประกาศศักดาให้สถาบันอื่นรู้จักสถาบันของตนเอง ความรุนแรงในระดับนี้ถึงขั้นจนทำให้เกิดการพิการทางร่างกาย หรือจิตใจ และเสียชีวิต
6. ความถี่ของการทะเลาะวิวาท	ไม่สามารถระบุเป็นตัวเลขหรือสถิติที่แน่นอนได้ เนื่องจากเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ทุกวัน เวลา และสถานที่ที่นักเรียนนักศึกษาต่างสถาบันมาพบกัน แต่สามารถจำแนกเป็นช่วงเวลาที่เกิดเหตุได้ คือ ช่วงเช้าที่นักเรียนนักศึกษาเดินทางมาโรงเรียนและช่วงเย็นซึ่งเป็นเวลาที่นักเรียนนักศึกษาเดินทางกลับบ้าน นอกจากช่วงเวลาดังกล่าวแล้ว วันที่มักจะเกิดเหตุการณ์ทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันได้แก่วันพิเศษต่าง ๆ ที่นักเรียนนักศึกษาให้ความสำคัญเช่นวันสถาปนาวันไหว้ครู และวันกีฬาสี เป็นต้น

การรับรู้ของนักเรียนระดับอาชีวศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน

นักเรียนนักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน มองภาพเด็กเทคนิค ต้องมีลักษณะการแต่งตัวที่เป็นเอกลักษณ์ที่ไม่เหมือนใคร ไว้ผมยาว สัก หรือ เจาะตามร่างกาย สวมแว่นตาดำ ใส่หัวเข็มขัด แหวน หรือเข็มกลัดที่มีชื่อสถาบันของตนเอง และมีอาวุธประจำตัวเช่น มีด ปืน ระเบิด อีกด้วย บางคนมองว่าเด็กเทคนิคจะต้องสูบบุหรี่ หรือดื่มเหล้า

นักเรียนนักศึกษาที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน มองภาพเด็กเทคนิคในด้านดีทั้งบุคลิก การแต่งกาย ทรงผม วาดภาพเด็กนักเรียนทั้งชายและหญิงใส่ชุดนักศึกษาที่ถูกกระเบียดใส่เสื้อเชิ้ตสีขาว กางเกงทรงสุภาพ ผมนสั้น ไม่สวมแว่นตาดำ ไม่มีการสัก หรือเจาะตามส่วนต่าง ๆ ของร่างกายไม่มีการพกพาอาวุธหรือสารเสพติด

การรับรู้ที่มีต่อพฤติกรรมการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันของนักเรียนนักศึกษาระดับอาชีวศึกษาแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มคือ กลุ่มที่มองว่าเป็นเรื่องที่ไม่ควรเกิดขึ้นเป็นเรื่องที่ไร้สาระ ไม่มีเหตุผลที่จะทำเช่นนั้น กลุ่มที่มองว่าการก่อเหตุทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันเป็นสีสันของชีวิต และเป็นการสืบทอดเจตนารมย์จากรุ่นสู่รุ่น กลุ่มที่มองว่าการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันเป็นเรื่องธรรมดาเนื่องจากเห็นอยู่เป็นประจำ

การรับรู้ถึงสาเหตุของการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันพบสาเหตุของการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันได้แก่ การแต่งกายที่แตกต่างกันต่างสถาบันกัน อยากให้สถาบันตนเองโดดเด่นในเรื่องของการทะเลาะวิวาท รุ่นพี่ชักนำจากรุ่นพี่และการสืบทอดเจตนารมณ์ของรุ่นพี่ เป็นประเพณีที่สืบทอดกันมา การหมั่นได้ ไม่พอใจกัน การแค้นเคืองหรือการเอาคืน การรักษาศักดิ์ศรี และการแย่งชิงตราสัญลักษณ์ของสถาบัน กลุ่มตัวอย่างรับรู้เรื่องราวของสถาบันการศึกษากลายเป็นสาเหตุหลักของการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันเป็นส่วนมาก

การรับรู้ภาพลักษณ์ที่สังคมมีต่อเด็กเทคนิคในมุมมองของนักเรียนนักศึกษาพบว่านักเรียนนักศึกษารับรู้และคิดว่าบุคคลภายนอกมองว่าพวกเขาเป็นเด็กเกเร ก้าวร้าว ชอบก่อความรำคาญ วุ่นวาย และสร้างความเดือดร้อนให้กับสังคม เป็นเด็กที่มีปัญหา ขาดความอบอุ่น นักเรียนนักศึกษารับรู้และรู้สึกที่ตนเองถูกสังคมประทับตราว่าตนเองแปลกแยกออกไปจากสังคม

ทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรมทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษา

ทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรมทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันของนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษาแบ่งเป็น 3 กลุ่มคือ

ตารางที่ 5.2

สรุปผลการศึกษาทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรมการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน
ของนักศึกษาระดับอาชีวศึกษา

ทัศนคติ	พฤติกรรม
1. ทัศนคติทางบวก	กลุ่มนี้มองว่าพฤติกรรมดังกล่าวเป็นเรื่องของวัยที่อยู่ในช่วงวัยที่ คึกคะนองและ เป็นสีสันของชีวิต ซึ่งสามารถเก็บไว้เป็นประสบการณ์ การณครั้งหนึ่งก่อนที่จะสำเร็จการศึกษา
2. ทัศนคติทางลบ	กลุ่มนี้มองว่าการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันเป็นเรื่องที่ไม่ควร เกิดขึ้น เพราะเป็นสิ่งผิดกฎหมาย ผิดกฎระเบียบของโรงเรียน สร้างความเดือดร้อนให้กับตนเอง พ่อแม่ ผู้ปกครอง สถานศึกษา และส่งผลกระทบต่อชีวิต ทรัพย์สินของผู้ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง
3. ทัศนคติเป็นกลาง	กลุ่มนี้มองว่าการทะเลาะวิวาทเป็นเรื่องปกติธรรมดา ไม่มีทัศนคติ ไปทางบวกหรือลบ เนื่องจากเคยชินกับพฤติกรรม

ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่ามีนักเรียนนักศึกษาบางกลุ่มมีทัศนคติที่ขัดแย้งกับพฤติกรรม นักเรียน
นักศึกษาบางคนรู้ว่าพฤติกรรมการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันเป็นเรื่องผิดไม่สมควรกระทำ
แต่ยังคงทำพฤติกรรมนั้นอยู่

**แนวโน้มพฤติกรรมของนักเรียนที่จะก่อเหตุการณ์ทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน
ของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษา**

แนวโน้มพฤติกรรมของนักเรียนนักศึกษาที่จะก่อเหตุทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันใน
อนาคตสามารถแยกเป็น 3 กลุ่มคือ

1. กลุ่มที่เข้าร่วมแน่นอนให้เหตุผลว่า ตนเองยังรู้สึกสนุก และคึกคะนองอยู่
2. กลุ่มที่ไม่เข้าร่วมให้เหตุผลว่าไม่ต้องการให้พ่อแม่ตนเองเสียใจ ไม่อยากให้ตนเอง
เสียประวัติ และมองว่าหน้าที่ของตนเองคือเรียนหนังสือนักเรียนนักศึกษาที่เคยมีประสบการณ์ใน
การทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันให้เหตุผลว่า ตนเองโตแล้ว และมองอนาคตข้างหน้ามากกว่า
และรู้สึกเบื่อกับพฤติกรรม

3. กลุ่มที่ยังไม่แน่ใจว่าจะเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมให้เหตุผลว่าต้องดูสถานการณ์ก่อน โดยมีเพื่อนเป็นปัจจัยสำคัญ

ข้อเสนอแนะ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันของนักเรียนนักศึกษาระดับอาชีวศึกษา

นักเรียนนักศึกษามองว่าการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันควรเริ่มจากตัวของนักเรียนนักศึกษาเองก่อนเนื่องจากเป็นสิ่งที่แก้ไขยากที่สุด โดยสามารถแยกออกเป็น 2 กลุ่มคือมองว่าปัญหาการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันไม่สามารถแก้ไขได้ โดยสามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 5.3

แสดงข้อเสนอแนะในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน

ข้อเสนอแนะ	ปัญหาการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน
1. แก้ไขไม่ได้	นักเรียนนักศึกษามองว่าพฤติกรรมการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันไม่สามารถแก้ไขได้โดยกลุ่มนักเรียนนักศึกษาให้เหตุผลที่แตกต่างกัน ดังนี้ 1.1 เป็นประเพณีสืบทอด นักเรียนนักศึกษามองว่าพฤติกรรมการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันเป็นประเพณีที่สืบทอดจากรุ่นพี่สู่รุ่นน้อง และรุ่นต่อไปเรื่อย ๆ 1.2 ไม่สามารถเฝ้าระวังได้ตลอดเวลา การทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันไม่สามารถระบุวัน เวลา และสถานที่ที่แน่นอนได้ และไม่มีส่วนงานใดหรือหน่วยงานใดสามารถมาควบคุมพื้นที่เกิดเหตุ และควบคุมพฤติกรรมของนักเรียนนักศึกษาได้ตลอดเวลา 1.3 การล้างแค้นและการเอาคืน เมื่อเกิดเหตุทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันแต่ละครั้งนักเรียนนักศึกษาต่างจดจำหน้าตาของนักเรียนนักศึกษาต่างสถาบันได้ และจะมีการเอาคืนหรือล้างแค้นทุกครั้ง เพื่อแสดงให้เห็นฝ่ายตรงข้ามรู้ว่าตนเองนั้นไม่ได้กลัว เมื่อฝ่ายหนึ่งโดนทำร้าย อีกฝ่ายหนึ่ง ก็จะเอาคืนหรือล้างแค้น เป็นทอดไป ไม่จบสิ้น

ตารางที่ 5.3 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะ	ปัญหาการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน
	1.4 การช่วงชิงความเป็นใหญ่ นักเรียนนักศึกษา รักและรู้สึกภาคภูมิใจกับสถาบันการศึกษาของตนเองเป็นอย่างมาก และต้องการสร้างชื่อเสียงให้กับสถาบันและช่วงชิงความเป็นใหญ่เพื่อให้สถาบันอื่นรู้ว่า สถาบันตนเองเก่ง เจ๋ง และแน่นกว่าสถาบันอื่น ๆ
2. แก้ไขได้	นักเรียนนักศึกษาที่มองว่าปัญหาการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันเป็นเรื่องที่แก้ไขได้มีมุมมองและเสนอความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ดังนี้ 2.1 ความจริงจังและต่อเนื่องของผู้จัดระเบียบทางสังคม ผู้ที่มีส่วนรับผิดชอบ หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องต้องจริงจังกับการแก้ไขปัญหา และควรมีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนควรออกกฎระเบียบที่รุนแรงให้นักเรียนนักศึกษาเกรงกลัว หรืออาจออกกฎหมายที่มีบทลงโทษที่รุนแรงมากกว่าเดิม 2.2 สร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถาบัน ควรมีการจัดกิจกรรมกระชับความสัมพันธ์ระหว่างสถาบัน ให้มากขึ้นและจัดอย่างต่อเนื่องเป็นประจำ 2.3 ปลุกจิตสำนึกในการมองอนาคตอย่างมีเป้าหมาย ควรปลูกฝังให้นักเรียนนักศึกษามองเห็นถึงความสำคัญของอนาคตของตนเอง 2.4 ลดความแตกต่างระหว่างสถาบัน ปรับเปลี่ยนการแต่งกายให้เหมือนกันให้หมดทุกสถาบันเพื่อป้องกันการจดจำลักษณะความแตกต่างของการแต่งกายของแต่ละสถาบัน 2.5 สร้างวัฒนธรรมใหม่เพื่อป้องกันการผลิตซ้ำทางวัฒนธรรม ควรมีการอบรมหรือสร้างทัศนคติที่ดีให้กับรุ่นพี่ว่าไม่ควรไปปลุกฝังความคิดและทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมทะเลาะวิวาทให้กับรุ่นน้อง

อภิปรายผลการศึกษา

พฤติกรรมการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา

จากการศึกษาพบว่าพฤติกรรมการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน มีอยู่ 2 ลักษณะคือการทะเลาะวิวาทที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญ ซึ่งเกิดขึ้นอยู่เป็นประจำ และการทะเลาะวิวาทที่เกิดขึ้นแบบตั้งใจหรือจงใจ มักเกิดเฉพาะวันพิเศษ เช่นวันสถาปนา วันไหว้ครู หรือวันที่มีการจัดกิจกรรมกีฬา ซึ่งจะทำให้ให้นักเรียนนักศึกษา รู้สึกคึกคักและเป็นพิเศษนักเรียนนักศึกษาจะมีการเตรียมจำนวนคนเตรียมอาวุธ เตรียมหาสถานที่ซ่อนอาวุธ และ เตรียมเส้นทางหลบหนีไว้ก่อนล่วงหน้าการได้รับอันตรายหรือการบาดเจ็บจากการทะเลาะวิวาทมีทั้งระดับที่รุนแรงมาก และรุนแรงน้อยขึ้นอยู่กับสถานการณ์ นักเรียนนักศึกษามักมีการเตรียมอาวุธไว้เพื่อก่อเหตุ มีการจัดหาแหล่งที่เก็บซ่อนอาวุธเพื่อเตรียมพร้อมใช้ทันทีเมื่อเกิดเหตุขึ้น

จากการศึกษาพบว่าสาเหตุหนึ่งของการการก่อเหตุทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันเกิดจากการรวมกลุ่มกันนักเรียนนักศึกษา นักเรียนนักศึกษามีการรวมกลุ่มกันทั้งตอนมาโรงเรียน และกลับบ้าน นักเรียนนักศึกษาจะเรียกกันว่า “สาย” ภายในกลุ่มมีการแบ่งอำนาจหน้าที่กันภายในกลุ่ม เช่นมีการคัดเลือก “ประธานสาย” ซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับจากกลุ่มว่าเป็นผู้ที่สามารถดูแลสมาชิกภายในสายหรือในกลุ่มได้และมีรองประธานสาย 2 คน การรวมกลุ่มจะเกิดขึ้นระหว่างที่นักเรียนนักศึกษาเดินทางมาโรงเรียน และเดินทางกลับบ้าน นักเรียนนักศึกษาให้เหตุผลในการรวมกลุ่มว่าเพราะรู้สึกปลอดภัยและอุ่นใจ สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับอิทธิพลของกลุ่มอ้างอิง (อดุลย์ จาตุรงค์กุล และ ดลยา จาตุรงค์กุล, 2545, น. 425) ซึ่งกล่าวว่าเมื่อบุคคลเข้าร่วมอยู่ในกลุ่มต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบบริษัท สมาคม สโมสร แก๊งค์ หรือกลุ่มประเภทอื่นๆ ก็ตามความสัมพันธ์ระหว่างกันอันสลับซับซ้อนภายในกลุ่มก็จะเกิดขึ้นตามมา ซึ่งได้แก่ ระดับของอำนาจหน้าที่ (Authority) อำนาจ (Power) และฐานะ (Status) กล่าวคือนักเรียนนักศึกษาที่มีการรวมกลุ่มจะมีการแบ่งอำนาจหน้าที่และอำนาจของตนเองภายในกลุ่ม เมื่อเกิดการรวมกลุ่มนักเรียนนักศึกษามักเกิดความคึกคักและเป็นพิเศษ เมื่อเจอสถาบันคู่อริก็จะพูดจาส่อเสียด แชว ยั่ว ยุ้ยคู่อริ จนเป็นเหตุให้เกิดการทะเลาะวิวาทตามมา

จากการศึกษาพบว่าสาเหตุของการทะเลาะวิวาทมีด้วยกันหลายสาเหตุ ความแตกต่างของสถาบันการศึกษา การยึดติดกับสถาบัน นักเรียนนักศึกษารู้สึกรักและผูกพันกับสถาบัน การศึกษาของตนเอง รวมถึงการรักษาศักดิ์ศรี นักเรียนนักศึกษารู้สึกยอมไม่ได้หากโดนต่อว่า ถูก

หรือเหยียดหยาม จนเป็นเหตุให้เกิดการการแย่งชิงตราสัญลักษณ์ของแต่ละสถาบัน เมื่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งโดนทำร้ายก็จะมีอาการล้างแค้นหรือการเอาคืนตามมา นอกจากนี้พบว่าการต้องการการยอมรับจากกลุ่มเพื่อนก็เป็นสาเหตุหนึ่งที่ก่อให้เกิดปัญหาการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน เมื่อนักเรียนนักศึกษาเห็นเพื่อน ๆ เข้าร่วมก่อเหตุทะเลาะวิวาท ตนเองก็จะเข้าร่วมด้วยซึ่งนักเรียนนักศึกษาบางคนมองว่าหากไม่เข้าร่วมก็ไม่มีเรื่องที่จะมาคุยกับเพื่อนหรือกลุ่มเพื่อน พฤติกรรมดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการชีวิตช่วงวัยรุ่นที่กล่าวว่า เด็กต้องการการยอมรับจากกลุ่ม และถือเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม (พรพิมล เจียมนาครินทร์, 2539, น. 13-14) โดยจะสังเกตได้ว่านักเรียนนักศึกษาที่อยู่กลุ่มเดียวกันมักจะมีลักษณะ ท่าทาง การแต่งกาย คำพูดที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน

นอกจากนั้นนักเรียนนักศึกษามองว่าการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันเป็นประเพณีที่สืบทอดจากรุ่นพี่สู่รุ่นน้อง และจะต้องส่งต่อสู่รุ่นต่อไป เพราะเป็นวัฒนธรรมหรือเป็นประเพณีของกลุ่มนักเรียนนักศึกษาประเภทวิทยาลัยเทคนิค นักเรียนนักศึกษาส่วนหนึ่งมองว่าการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันเป็นสิ่งที่นักเรียนนักศึกษาประเภทวิทยาลัยเทคนิคต้องกระทำและเป็นสีลั่นของการเรียนระดับอาชีวศึกษา และมองว่าพฤติกรรมดังกล่าวเป็นเรื่องปกติธรรมดาถึงแม้ว่าพฤติกรรมดังกล่าวจะผิดกฎระเบียบของสังคมก็ตาม ความคิดดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ Clarke et al. ที่ว่า วัยรุ่นมีพฤติกรรม การแสดงออกและวิถีคิดที่ต่างไปจากคนกลุ่มอื่น ๆ ในสังคมอย่างเห็นได้ชัด พวกเขามีแบบแผนของประสบการณ์ชีวิตทั้งเชิงสังคมและเชิงวัตถุคล้าย ๆ กัน เช่นเดียวกับที่มีผู้กล่าวว่าวัฒนธรรมของกลุ่ม/ชนชั้นต่างก็เป็น “วิถีชีวิต” ที่มีลักษณะเฉพาะและแยกแตกต่างกันออกไปในแต่ละกลุ่ม เป็นความหมาย คุณค่า และความคิดเข้าใจที่ปรากฏรูปร่างในทางสถาบันในความสัมพันธ์ทางสังคม ในระบบความเชื่อ ในประเพณีและธรรมเนียมปฏิบัติ ในการใช้วัตถุและชีวิตเชิงวัตถุต่าง ๆ เรียกว่ามี “แผนที่แห่งความหมาย” ของกลุ่มตัวเอง และวัฒนธรรมกลุ่มย่อยเหล่านี้ต่างก็อยู่ภายใต้ความสัมพันธ์ทางชนชั้นที่ดำรงอยู่ในสังคม (Clarke et al. อ้างถึงใน สรรพบุรุษ, ธรรมพรพิพัฒน์, 2548, น. 15) เมื่อนักเรียนนักศึกษามองว่าพฤติกรรมดังกล่าวเป็นวัฒนธรรมของกลุ่มนักเรียนนักศึกษาระดับอาชีวศึกษา พวกเขาจึงไม่รู้สึกละอายหรือแปลกแยก และเป็นสาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่งของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน

นอกจากนี้วัยและอารมณ์ของนักเรียนนักศึกษาก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน นักเรียนนักศึกษาบางคนมีต้นแบบ (Model) ที่ตนเองรู้สึกรักและอยากจะเป็นอย่างตัวแบบนั้น เช่นนักเรียนนักศึกษาบางคนอยากเป็นอย่างตัวละครจากภาพยนตร์ เป็นต้น เพื่อสร้างเอกลักษณ์ให้กับตนเอง ซึ่งลักษณะพฤติกรรมดังกล่าวนี้สอดคล้องกับแนวคิดการ

เลียนแบบและการค้นหาตนเองที่กล่าวว่า วัยรุ่นจะแสวงหาแบบอย่างเพื่อดำเนินรอยตาม เพื่อดำเนินชีวิตอย่างผู้ใหญ่ที่เป็นแบบ ผู้ที่เป็นแบบ (Model) หนึ่งคน หรือมากกว่านั้น อาจเป็นเพศเดียวกันหรือต่างเพศ วัยเดียวกันหรือต่างวัย ต่างสมัยหรือร่วมสมัย อาจเป็นบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ บุคคลในวรรณคดี ดาราภาพยนตร์ ฯลฯ ตัวแบบที่ได้ก็จะเลือกเอาเป็นแบบอย่าง จึงมีทั้งบุคคลจริง ๆ และบุคคลนึกคิด เช่นบุคคลในนวนิยาย (ศรีเรือน แก้วกังวาล อ้างถึงใน ศรัณย์ ดำวิสุข, 2525, น. 146)

นอกจากนี้ยังสังเกตได้ว่านักเรียนนักศึกษา มักจะมีอารมณ์ที่รุนแรง หงุดหงิดและฉุนเฉียวง่าย บางครั้งขาดสติยังคิด นึกถึงแต่ความสุข ความคึกคะนอง หรือเกิดจากการชักจูงหรือยุแหย่ให้กระทำพฤติกรรมต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับอารมณ์และพฤติกรรมของวัยรุ่นซึ่งกล่าวว่า วัยรุ่นมักเกิดอารมณ์ง่ายและรุนแรง จึงเป็นเรื่องง่ายในการยุแหย่หรือชักนำให้เกิดความรู้สึก และอยากลองดีทั้งทางดีและทางชั่ว การคิดเพียงวูบเดียวอาจจะทำให้เด็กแสดงออกมาซึ่งหมายถึงชีวิตและอนาคตของเขา เช่น อารมณ์โกรธ เกลียด รัก ชอบ (สมศักดิ์ เกียรติदानุสรณ์, 2533, น. 71)

การรับรู้ ทัศนคติ และแนวโน้มพฤติกรรมของนักเรียนระดับอาชีวศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน

จากการศึกษาการรับรู้ของนักเรียนนักศึกษาระดับอาชีวศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน พบว่านักเรียนนักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน และนักเรียนที่ไม่มีประสบการณ์ในการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันมีการรับรู้ที่แตกต่างกันบางประการ โดยสิ่งเร้าที่มีผลต่อการรับรู้ของนักเรียนนักศึกษา คือ ประสบการณ์ในการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันนั่นเอง นักเรียนนักศึกษาที่มีประสบการณ์และไม่มีประสบการณ์จะเลือกรับรู้จัดระบบสิ่งเร้า และมีการแปลความที่แตกต่างกัน นักเรียนนักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน มองภาพว่าเด็กเทคนิค ต้องมีลักษณะการแต่งตัวที่เป็นเอกลักษณ์ที่ไม่เหมือนใคร ไว้ผมยาว สัก หรือ เจาะตามร่างกาย สวมแว่นตาดำ ใส่หัวเข็มขัด แหวน หรือ เข็มกลัดที่มีชื่อสถาบันของตนเอง และมีอาวุธประจำตัวเช่น มีด ปืน ระเบิด บางคนมองว่าเด็กเทคนิคจะต้องสูบบุหรี่ หรือดื่มเหล้า ส่วนนักเรียนนักศึกษาที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน มองภาพเด็กเทคนิคในด้านดีทั้งบุคลิก การแต่งกาย ทรงผม วาดภาพเด็กนักเรียนทั้งชายและหญิงใส่ชุดนักศึกษาที่ถูกระเบียบใส่เสื้อเชิ้ตสีขาว กางเกงทรงสุภาพ ผมนสั้น

ไม่สวมแว่นตาดำ ไม่มีการสัก หรือเจาะตามส่วนต่าง ๆ ของร่างกายไม่มีการพกพาอาวุธหรือ
 สารเสพติด สอดคล้องกับทฤษฎีการรับรู้ที่กล่าวว่าการแปลความ (Interpretation) เป็นขั้นสุดท้าย
 ของกระบวนการรับรู้ขั้นนี้คนเราจะอาศัยคุณสมบัติที่มีอยู่ภายในตนเอง เช่น เจตคติ ประสบการณ์
 ค่านิยม ความต้องการ ฯลฯ เพื่อช่วยในการพัฒนาสิ่งเร้าภายนอกโดยการผสมผสานสิ่งเร้า
 ภายนอกกับคุณสมบัติภายใน ดังนั้นการแปลความจึงขึ้นอยู่กับอัตวิสัย (Subjective) ของการรับรู้
 ดังนั้นสิ่งเร้าอย่างเดียวกันเสนอต่อบุคคลต่างกัน บุคคลเหล่านั้นอาจจะแปลความหมายแตกต่างกัน
 กัน (สิทธิโชค วรรณสันติกุล อ้างถึงใน ศักดิ์ไทย สุทธิจิบรร, 2545, น. 82-84)

การรับรู้ที่มีต่อพฤติกรรมการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันของนักเรียนนักศึกษาในระดับ
 อาชีวศึกษาแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มคือ กลุ่มที่มองว่าเป็นเรื่องที่ไม่ควรเกิดขึ้นเป็นสิ่งที่ไร้สาระ ไม่มี
 เหตุผลที่จะทำเช่นนั้น กลุ่มที่มองว่าการก่อเหตุทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันเป็นสีสันของชีวิต และ
 เป็นการสืบทอดเจตนารมย์จากรุ่นสู่รุ่น กลุ่มที่มองว่าการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันเป็นเรื่อง
 ธรรมดาเนื่องจากเห็นอยู่เป็นประจำ

จากการศึกษาพบว่า การรับรู้ส่งผลต่อทัศนคติของนักเรียนนักศึกษา นักเรียนนักศึกษา
 ที่รับรู้ว่าการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันเป็นสีสันของชีวิต และเป็นการสืบทอดเจตนารมย์จาก
 รุ่นสู่รุ่นส่วนใหญ่มีทัศนคติในเชิงบวกกับพฤติกรรมดังกล่าว นักเรียนนักศึกษามองว่าพฤติกรรม
 ดังกล่าวเป็นเรื่องของวัยที่อยู่ในช่วงวัยที่คึกคะนองและ เป็นสีสันของชีวิต ซึ่งสามารถเก็บไว้เป็น
 ประสบการณ์ครั้งหนึ่งก่อนที่จะสำเร็จการศึกษา เช่นเดียวกันจากการศึกษาพบว่านักเรียน
 นักศึกษาที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันส่วนใหญ่ที่รับรู้ว่าเป็นเรื่องที่
 ไม่ควรเกิดขึ้นมีทัศนคติในเชิงลบกับพฤติกรรมดังกล่าวด้วยเช่นเดียวกัน นักเรียนนักศึกษาที่มีทัศน
 คติทางลบ มองว่าการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันเป็นเรื่องที่ไม่ควรเกิดขึ้น เพราะเป็นสิ่งผิด
 กฎหมาย ผิดกฎระเบียบของโรงเรียน สร้างความเดือดร้อนให้กับตนเอง พ่อแม่ ผู้ปกครอง
 สถานศึกษา และส่งผลกระทบต่อชีวิต ทรัพย์สินของผู้ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง ส่วนนักเรียนนักศึกษาที่
 รับรู้ว่าการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันเป็นเรื่องปกติธรรมดาจะมีทัศนคติที่นิ่งเฉยหรือเป็นกลาง
 ต่อพฤติกรรมดังกล่าว และยังพบว่ามีนักเรียนนักศึกษาบางส่วนที่มีทัศนคติที่นิ่งเฉยต่อ
 พฤติกรรมการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันนักศึกษาที่มีทัศนคติเป็นกลาง กลุ่มนี้มองว่า
 การทะเลาะวิวาทเป็นเรื่องปกติธรรมดา ไม่มีทัศนคติไปทางบวกหรือลบ ผลการศึกษาในส่วนของการ
 การรับรู้ และทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรมการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันสอดคล้องกับแนวคิด
 อิทธิพลของการรับรู้ที่มีต่อพฤติกรรมที่กล่าวว่า ลักษณะการรับรู้ของบุคคล จะทำให้บุคคลมีเจตคติ
 (ทัศนคติ) ต่อผู้คน สถานการณ์ และสภาพแวดล้อมทางสังคมในรูปแบบต่าง ๆ กัน การรับรู้และ

เจตคติที่เกิดขึ้นจะมีผลทำให้พฤติกรรมที่บุคคลแสดงได้ต่อผู้อื่นและสถานการณ์ต่าง ๆ เป็นไปในทางที่สอดคล้องกับการรับรู้และเจตคติ (ทัศนคติ) ของเขาด้วย (สงวนศรี วิรัชชัย, 2527, น. 57-58) และผลการศึกษายังแสดงให้เห็นว่าการประสบการณ์ส่วนบุคคลมีผลต่อการรับรู้และทัศนคติของนักเรียนนักศึกษา ทำให้นักเรียนนักศึกษารับรู้และมีทัศนคติต่อพฤติกรรมดังกล่าวที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องทัศนคติที่ว่าสาเหตุที่บุคคลจะเกิดทัศนคติ นั้นเกิดจากประสบการณ์ที่บุคคลมีต่อสิ่งของ บุคคล หรือสถานการณ์ ก่อให้เกิดทัศนคติในตัวบุคคลจากการที่ได้พบเห็น คั่นเคย ทดลอง ซึ่งเป็นประสบการณ์ตรง (Direct Experience) นอกจากนั้นยังมีประสบการณ์อ้อม (Indirect Experience) ซึ่งเกิดจากการได้ยิน ได้ฟัง หรือได้อ่านเกี่ยวกับสิ่งนั้น แต่ไม่ได้พบเห็นหรือ ทดลองกับของจริงด้วยตนเองก็ทำให้เกิดทัศนคติได้เช่นกัน (Charles R. Foster อ้างถึงใน วีรพงษ์ พวงเล็ก, 2547, น. 30-31)

นอกจากนี้จากการศึกษายังพบว่าทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรมการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันของนักเรียนนักศึกษาเกิดจากผลของการรวมกลุ่ม นักเรียนนักศึกษาที่อยู่กลุ่มเดียวกันจะมีทัศนคติที่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน เช่นกลุ่มนักเรียนนักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันก็จะมีทัศนคติต่อพฤติกรรมดังกล่าวในเชิงบวก ส่วนนักเรียนนักศึกษาที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันส่วนมากก็จะมีทัศนคติในเชิงลบกับพฤติกรรมดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดกลุ่มอ้างอิงและทัศนคติที่กล่าวว่า กลุ่มอ้างอิงจะมีความสัมพันธ์โดยใกล้ชิดกับทัศนคติ โดยกลุ่มอ้างอิงมีสภาพเป็นบรรยากาศทางสังคมสำหรับการสร้างทัศนคติ กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ กลุ่มอ้างอิงต่าง ๆ จะเป็นศูนย์กลางของการสร้างสังคม รักษาและเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่าง ๆ เสมอ (Theodore M. Newcomb อ้างถึงใน ธงชัย สันติวงษ์, 2540, น. 219-220)

จากการศึกษาพบว่านักเรียนนักศึกษาบางคนมีการเลียนแบบพฤติกรรม บุคลิกท่าทางของบุคคลหรือตัวละครจากสื่อต่าง ๆ รวมทั้งบุคคลในประวัติศาสตร์ด้วย โดยนักเรียนนักศึกษابอกเหตุผลว่าพวกเขารู้สึกชื่นชอบ ประทับใจ และอยากจะเป็นเหมือนกับบุคคลจากสื่อ และบุคคลในประวัติศาสตร์ด้วย ซึ่งการต้องการเลียนแบบนี้ก็ส่งผลถึงทัศนคติของนักเรียนนักศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการเกิดทัศนคติที่กล่าวว่า ทัศนคติเป็นสิ่งที่ไม่ได้เกิดขึ้นเองแต่กำเนิด แต่เป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้จากแหล่งต่าง ๆ ของมนุษย์ โดยแหล่งสำคัญที่ทำให้เกิดทัศนคติ การเลียนแบบผู้อื่น ทำให้เกิดทัศนคติขึ้นได้ เช่นเด็กที่มีความเคารพเชื่อฟังพ่อแม่ เมื่อพ่อแม่แสดงว่าไม่ชอบสิ่งใดก็ตาม เด็กจะเลียนแบบคือไม่ชอบสิ่งนั้นไปด้วย (ประภาเพ็ญ สุวรรณ, 2520, น. 64-65)

นอกจากนี้ผลการศึกษายังแสดงให้เห็นว่าทัศนคติของนักเรียนนักศึกษาที่มีความเกี่ยวข้องกับสถาบันอีกด้วย กล่าวคือนักเรียนนักศึกษามักจะมีทัศนคติที่เป็นบวกต่อสถาบันการศึกษาของตน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการเกิดทัศนคติที่กล่าวว่า ทัศนคติของบุคคลหลายอย่างเกิดขึ้น เนื่องจากความเกี่ยวข้องกับสถาบัน เช่น โรงเรียน วัด หน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งสถาบันเหล่านี้จะเป็นที่มาและสนับสนุนให้คนเกิดทัศนคติบางอย่างขึ้นได้ (ประภาเพ็ญ สุวรรณ, 2520, น. 64-65)

จากการศึกษาพบว่า การรับรู้ และทัศนคติมีผลต่อแนวโน้มพฤติกรรมในอนาคตของนักเรียนนักศึกษา นักเรียนนักศึกษาที่มีการรับรู้ และทัศนคติในเชิงบวกกับพฤติกรรมการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน มีแนวโน้มที่จะเข้าร่วมก่อเหตุในอนาคตสูง นักเรียนนักศึกษาที่มีการรับรู้ และทัศนคติในเชิงลบ มีแนวโน้มในการก่อเหตุทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันต่ำ ส่วนกลุ่มนักเรียนนักศึกษาที่รับรู้และมีทัศนคติที่เป็นกลางกับพฤติกรรมการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน แนวโน้มที่จะเข้าร่วมและไม่เข้าร่วมการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันในอนาคต ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติและพฤติกรรมที่ว่าทัศนคติและพฤติกรรมการแสดงออกต่างมีความสัมพันธ์และมีผลซึ่งกันและกันเสมอ กล่าวคือทัศนคติมีผลต่อการแสดงออกของบุคคล ขณะเดียวกับการแสดงออกของบุคคลก็มีผลต่อทัศนคติของบุคคลด้วย ทั้งนี้เพราะทัศนคติเกี่ยวข้องกับสิ่งที่บุคคลคิด รู้สึก และความต้องการที่จะปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งในฐานะสถานการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง (ประภาเพ็ญ สุวรรณกร, 2520, น. 5) และสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องอิทธิพลของการรับรู้ที่มีต่อพฤติกรรมที่กล่าวว่าลักษณะการรับรู้ของบุคคล จะทำให้บุคคลมีทัศนคติต่อผู้คน สถานการณ์ และสภาพแวดล้อมทางสังคมในรูปแบบต่าง ๆ กัน การรับรู้และทัศนคติที่เกิดขึ้นจะมีผลทำให้พฤติกรรมที่บุคคลแสดงได้ตอบสนองต่อผู้คนและสถานการณ์ต่าง ๆ เป็นไปในทางที่สอดคล้องกับการรับรู้และเจตคติ (ทัศนคติ) ของเขาด้วย (สงวนศรี วิรัชชัย, 2527, น. 57-58)

จากการศึกษาพบว่านักเรียนนักศึกษาที่มีโอกาสจะเข้าร่วมก่อเหตุทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันในอนาคต ให้เหตุผลว่าเนื่องจากตนเองยังรู้สึกสนุก และคึกคักนอนอยู่ และมีนักเรียนนักศึกษาบางส่วนบอกว่าขึ้นอยู่กับการชักชวนจากเพื่อนและกลุ่มเป็นปัจจัยหลักที่จะตัดสินใจว่าตนจะเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมการก่อเหตุทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน แสดงให้เห็นว่ากลุ่มมีผลต่อแนวโน้มพฤติกรรมในอนาคตของนักเรียนนักศึกษาซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดอิทธิพลของกลุ่มอ้างอิง ที่ว่ากลุ่มมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของคนที่เป็นสมาชิกอย่างชัดเจนและแน่นอนทั้งพฤติกรรมภายนอกและพฤติกรรมภายใน (ศักดิ์ไทย สุรกิจบรร, 2545, น. 196-199)

อย่างไรก็ตามจากการศึกษาในครั้งนี่ยังพบว่า มีนักเรียนนักศึกษาจำนวนหนึ่งที่มี การรับรู้และทัศนคติต่อพฤติกรรมการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันในเชิงลบ แต่พวกเขายังคงเข้า ร่วมก่อเหตุทะเลาะวิวาทอยู่ แสดงให้เห็นว่านักเรียนนักศึกษามีพฤติกรรมที่ขัดแย้งกับทัศนคติ ผล การศึกษาที่พบนี้สอดคล้องกับการทดลองของ ลาปีแอร์ (Lapierre) ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับความ สัมพันธ์ระหว่างทัศนคติและพฤติกรรมไว้เมื่อปี ค.ศ. 1934 ซึ่งในขณะนั้นชาวอเมริกันยังมีทัศนคติที่ ไม่เป็นมิตรต่อคนเอเชียโดยเฉพาะคนจีน เขาจึงทำการทดลองโดยการร่วมเดินทางกับคนจีน 2 คน ไป ยังเมืองต่าง ๆ รวมทั้งหมด 250 แห่ง โดยมีเพียง 2 แห่งเท่านั้นที่ปฏิเสธการต้อนรับแก่คนจีนทั้งสอง หลังจากการเดินทางสิ้นสุดลง ลาปีแอร์ได้ส่งแบบทดสอบไปยังโรงแรมที่ไปพักทั้งหมด เพื่อสอบ ถามเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อคนจีนว่าจะต้อนรับเข้าพักในโรงแรมหรือไม่ ผลการทดสอบปรากฏว่า 90 เปอร์เซ็นต์ ของผู้ตอบแบบทดสอบปฏิเสธที่จะให้คนจีนเข้าพักในโรงแรมของตนและไม่ค่อย ต้อนรับในร้านอาหารด้วย (Lapierre อ้างถึงใน นวลศิริ เปาโรหิตย์, 2527, น. 137) โดยนักเรียน นักศึกษาให้เหตุผลว่าเพื่อเป็นการปกป้องตนเองจากการถูกทำร้ายจากสถาบันคู่อริ

ข้อเสนอแนะ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน ของนักเรียนนักศึกษาระดับอาชีวศึกษา

นักเรียนนักศึกษามองว่าการป้องกันและแก้ไขปัญหการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน ควรเริ่มจากตัวของตนเองก่อนเนื่องจากเป็นสิ่งที่แก้ไขยากที่สุด โดยสามารถแยก ออกเป็น 2 กลุ่มคือมองว่าปัญหาการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันไม่สามารถแก้ไขได้ โดยให้ เหตุผลว่าพฤติกรรมการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันเป็นประเพณีที่สืบทอดจากรุ่นพี่สู่รุ่นน้อง และ รุ่นต่อไปเรื่อย ๆ ไม่สามารถระบุวัน เวลา และสถานที่ที่แน่นอนได้ และไม่มีส่วนงานใดหรือหน่วย งานใดสามารถมาควบคุมพื้นที่เกิดเหตุ และควบคุมพฤติกรรมของนักเรียนนักศึกษาได้ตลอดเวลา นักเรียนนักศึกษาจดจำหน้าตา หรือสังเกตเครื่องแต่งกายของนักเรียนนักศึกษาต่างสถาบันได้ พฤติกรรมอยู่ตัวของแต่ละบุคคล เนื่องจากไม่สามารถแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่ดีของแต่ละบุคคลได้

กลุ่มนักเรียนนักศึกษาที่มองว่าปัญหาการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันเป็นเรื่องที่แก้ไข ได้มีมุมมองและเสนอความคิดเห็นว่า ผู้ที่มีส่วนรับผิดชอบ หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องต้องจริงจัง กับการแก้ไขปัญหา และควรมีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง มีการจัดกิจกรรมกระชับความ สัมพันธ์ระหว่างสถาบัน ให้มากขึ้นและจัดอย่างต่อเนื่องเป็นประจำ ควรปลูกฝังให้นักเรียนนัก ศึกษาได้เห็นถึงความสำคัญของอนาคตของตนเอง ควรปรับเปลี่ยนการแต่งกายให้เหมือนกันให้

หมดทุกสถาบัน หรืออาจให้นักเรียนนักศึกษาแต่งกายชุดลำลองมาเรียนได้ โรงเรียนควรออกกฎระเบียบที่รุนแรงให้นักเรียนนักศึกษาเกรงกลัว หรืออาจออกกฎหมายที่มีบทลงโทษที่รุนแรงมากกว่าเดิมและ ควรมีการอบรมหรือสร้างทัศนคติที่ดีให้กับรุ่นพี่ว่าไม่ควรไปปลูกฝังความคิดและทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมกระทำความผิดให้กับรุ่นน้อง

ข้อเสนอแนะ

1. พฤติกรรมกระทำความผิดระหว่างสถาบันเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวัยของนักเรียนนักศึกษา ซึ่งเป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต พฤติกรรมนี้จะมีผลกระทบต่อคนในระยะยาวในช่วงวัยอื่นที่ตามมา ดังนั้นควรสร้างเจตคติที่ดีให้นักเรียนนักศึกษา นอกจากนี้ยังเป็นช่วงเวลาของการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย อารมณ์ และพฤติกรรม ดังนั้นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งสถาบันการศึกษา ครูอาจารย์ บิดามารดา และผู้ปกครองควรให้ความสนใจ และใส่ใจในการอบรมเลี้ยงดู และสร้างทัศนคติที่ดีให้กับนักเรียนนักศึกษา

2. นักเรียนนักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการกระทำความผิดระหว่างสถาบันส่วนใหญ่เห็นว่าพฤติกรรมดังกล่าวเป็นเรื่องปกติ คือมีทัศนคติในทางบวก (Positive Attitude) ซึ่งทัศนคติดังกล่าวจะส่งผลถึงพฤติกรรมของนักเรียนนักศึกษา ทัศนคติเป็นสิ่งที่ไม่ได้เกิดขึ้นเองแต่กำเนิด แต่เป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้จากแหล่งต่าง ๆ และอาจเปลี่ยนแปลงได้ถ้ามีเหตุผลหรือเหตุการณ์ที่สำคัญเพียงพอ ดังนั้นเราควรสร้างและเปลี่ยนแปลงทัศนคติของนักเรียนนักศึกษาที่มีความคิดในทางบวกให้เห็นคุณค่าและความสำคัญของชีวิต และอนาคตของตนเอง

3. สถาบันการศึกษา ครูอาจารย์ ผู้ปกครอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรร่วมมือกัน และเอาใจใส่อย่างจริงจังในการหาทางแก้ไขปัญหาคriminal ระหว่างสถาบัน ควรมีการจัดกิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์และทัศนคติที่ดีให้กับนักเรียนนักศึกษาอย่างต่อเนื่องและมีการติดตามประเมินผลของการจัดกิจกรรมดังกล่าว เพื่อนำมาปรับปรุงกิจกรรมหรือหาวิธีอื่น ๆ ที่จะช่วยให้นักเรียนนักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อไป หรืออาจมีการเชิญรุ่นพี่ที่เคยมีประสบการณ์ในการกระทำความผิดระหว่างสถาบันมาถ่ายทอดประสบการณ์ และผลกระทบที่ได้รับจากการก่อเหตุกระทำความผิดระหว่างสถาบันให้นักเรียนนักศึกษาเห็นผลเสียจากพฤติกรรมดังกล่าว เป็นต้น

4. จากการศึกษาค้นคว้ายังมีร้านค้าส่วนหนึ่งรอบบริเวณสถานศึกษา และสถานที่ก่อเหตุกระทำความผิด ให้การส่งเสริมการกระทำความผิดระหว่างสถาบัน ซึ่งการกระทำดังกล่าวเป็นการสนับสนุนให้นักเรียนนักศึกษากระทำความผิด เพื่อสร้างความตระหนัก และความเข้าใจ ควรมีการจัด

กิจกรรมชุมชนสัมพันธ์ เพื่อให้ชุมชนเข้าใจและหันมามีส่วนร่วมในการช่วยหาทางแก้ไขและป้องกันปัญหาการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน

5. จากการศึกษพบว่านักเรียนนักศึกษา บางสถานศึกษามีช่วงเวลาว่างหลังการเรียนมาก และมักรวมกลุ่มกันเพื่อหาเรื่องสถาบันคู่อริ ทางโรงเรียนหรือทางสถาบันควรจัดหากิจกรรมเพื่อดึงดูดความสนใจของกลุ่มนักเรียนนักศึกษา เช่นกิจกรรมเชิงวิชาการ กิจกรรมบริการชุมชน หรืออาจมีการจัดตั้งบริษัทจำลองในสถานศึกษาเพื่อให้ให้นักเรียนนักศึกษาได้ทดลองปฏิบัติงานจริง

6. จากการศึกษพบว่านักเรียนนักศึกษาระดับอาชีวศึกษามักถูกสังคมส่วนใหญ่มองว่าเป็นเด็กมีปัญหา ขาดความอบอุ่น สร้างความเดือดร้อนให้กับสังคม ซึ่งการที่นักเรียนนักศึกษาถูกรับรู้ว่าพวกเขาเป็นเด็กมีปัญหา และขาดความอบอุ่น นั้นบางครั้งเป็นการเสริมแรงให้นักเรียนนักศึกษาระบาดมากขึ้น เพื่อเป็นการปรับเปลี่ยนทัศนคติของประชาชนทั่วไปที่มีต่อนักเรียนนักศึกษาระดับอาชีวศึกษา ควรมีกิจกรรมระหว่างชุมชนกับนักเรียนนักศึกษา เช่น กิจกรรมช่วยเหลือและให้บริการชุมชน

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรมทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันของนักเรียนนักศึกษาระดับอาชีวศึกษา โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์กลุ่ม (Focus group interview) ทั้งกลุ่มที่เคยมีประสบการณ์ในการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันและกลุ่มที่ไม่เคยมีประสบการณ์การทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน ซึ่งอาจได้ข้อมูลที่ไม่ครบถ้วนและไม่เจาะลึก ในการทำวิจัยครั้งต่อไปอาจใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depths Interview) เพื่อได้ข้อมูลเชิงลึก

2. การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะนักเรียนนักศึกษาที่มีประสบการณ์และไม่เคยมีประสบการณ์ในการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันเฉพาะนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่เท่านั้น ควรมีการศึกษานักเรียนนักศึกษาที่เคยมีประสบการณ์ในการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันที่จบการศึกษาไปแล้ว เพื่อสอบถามถึงทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรมดังกล่าว

3. ผลการศึกษาครั้งนี้พบว่า สถานศึกษา และชุมชน มีผลต่อพฤติกรรมของนักเรียนนักศึกษา ในการศึกษาครั้งต่อไปควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธีสังเกตการณ์ภายในสถานศึกษา ชุมชนรอบบริเวณสถานศึกษา เพื่อศึกษาสภาพความเป็นอยู่ของนักเรียนนักศึกษาเพิ่มเติม เพื่อนำข้อมูลมาประกอบการวางแผนหาทางแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันต่อไป

4. ควรมีการศึกษาการรับรู้ และทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรมการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันของผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการก่อเหตุทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันของนักเรียน นักศึกษาทั้งทางตรง เช่น พ่อแม่ ผู้ปกครอง และผู้ได้รับผลกระทบทางอ้อมเช่น ประชาชนทั่วไป เพื่อนำผลการศึกษามาใช้ประกอบในการวางแผนการป้องกันการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียน นักศึกษา

